

Η πρόκληση του να είσαι γονιός με παιδί στην εφηβεία

Συντάχθηκε απο τον/την Άννα Ειρήνη
Τετάρτη, 23 Οκτώβριος 2019 21:12 -

Η Φρανσουάζ Ντολτό, η Γαλλίδα ψυχαναλύτρια, μιλώντας για την εφηβεία, συνήθιζε να λέει πως «*Ο έφηβος μοιάζει με τον αστακό κατά την εποχή που αλλάζει το κέλυφός του*»: είναι «γυμνός», εκτεθειμένος σε κινδύνους εξωτερικούς και εσωτερικούς (στον εαυτό του) και «αναγκασμένος» να κατασκευάσει ένα νέο κέλυφος. Περνά, με άλλα λόγια, ένα μεταβατικό στάδιο, ανάμεσα στο παιδί που υπήρξε κάποτε και στον ενήλικα που πρόκειται να γίνει.

Και μόνο το γεγονός τη μετάβασης περικλείει ήδη μεγάλη εσωτερική ένταση για τον έφηβο που αναζητά την ταυτότητά του. Είναι ανάγκη σε αυτήν την ηλικία να απαντήσει σε θεμελιώδη υπαρξιακά ζητήματα, μεταξύ των οποίων και η επιλογή επαγγέλματος. Επίσης οι βιολογικές αλλαγές που συντελούνται αυτήν την περίοδο (πχ. αλλαγή χροιάς φωνής για αγόρια, τριχοφυΐα, κ.α.) δημιουργούν κι αυτές μια πηγή στρες για το νεαρό άτομο.

Πώς βιώνουν οι γονείς όμως τις ψυχοσεξουαλικές αλλαγές του έφηβου γιου ή της κόρης τους;

Δυστυχώς, τουλάχιστον στην ελληνική κοινωνία, η εφηβεία είναι κάτι σαν «ιλαρά», ένα είδος ασθένειας αν μπορούμε να το θέσουμε έτσι, που απλά θα κάνει τον κύκλο της και θα περάσει. Για τους περισσότερους γονείς τα ξεσπάσματα θυμού του εφήβου, γιού ή κόρης, ή ακόμα και η τάση για απομόνωση που συχνά τους χαρακτηρίζει είναι πηγή στρες, προφανώς και για τα παιδιά που έρχονται αντιμέτωπα με ένα νέο κομμάτι του εαυτού τους, αλλά σίγουρα και για τους γονείς.

Οι γονείς, εδώ, δυσκολεύονται να βρουν την ισορροπία ανάμεσα στο πώς πρέπει να φερθούν στο παιδί τους –που δεν είναι πια «παιδί», άμεσα εξαρτημένο από εκείνους- αλλά ούτε και ενήλικας, που στηρίζεται στα πόδια του και έχει αναλάβει ενήλικες ευθύνες. «*Να είναι επιεικείς και παραχωρητικοί*

;» Υπάρχει το ρίσκο να εμπλακεί το νεαρό άτομο σε ριψοκίνδυνες και κοινωνικά αποκλίνουσες συμπεριφορές (αλκοόλ, ναρκωτικά). «

Να είναι υπερβολικά αυστηροί

;» Υπάρχει και εδώ το ρίσκο να ορθώσουν οι γονείς έναν αδιαπέραστο «τοιχο» ανάμεσα σε εκείνους και το παιδί τους. Η απάντηση, όπως ίσως καταλαβαίνετε, βρίσκεται κάπου ενδιάμεσα. Η διαπαιδαγώγηση με ενσυναίσθηση και όρια είναι η πιο κατάλληλη.

Η πρόκληση του να είσαι γονιός με παιδί στην εφηβεία

Συντάχθηκε απο τον/την Άννα Ειρήνη
Τετάρτη, 23 Οκτώβριος 2019 21:12 -

Φυσικά ο τρόπος διαπαιδαγώγησης δεν είναι η μόνη πρόκληση για τους γονείς.

Συχνά η περίοδος της «ήβης», με το ξύπνημα της σεξουαλικότητας και την έναρξη της «έμμηнос ρύσεως» της κόρης, συμπίπτει με την βιολογική καμπή στην σεξουαλικότητα της μητέρας και την αρχή της εμμηνόπαυσης. Αν η μητέρα καταφέρει να αποδεχτεί αυτήν την βιολογική διαφορά, και να δώσει τα «ηνία» στην κόρη της, θέτοντάς την παράλληλα ξεκάθαρα όρια για τη συμπεριφορά της, τότε τα πράγματα θα εξελιχτούν σχετικά ομαλά για το νεαρό κορίτσι.

Με το αγόρι στην εφηβεία και την μητέρα, στην εμμηνόπαυση ή όχι, τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά. Οι μητέρες συνηθίζουν να δίνουν στα αγόρια ίσως και λίγες παραπάνω πρωτοβουλίες, συγκριτικά με τις έφηβες κόρες τους, γιατί ασυνείδητα αντιμετωπίζουν τον έφηβο γιό τους ήδη σαν άντρα. Το γεγονός από μόνο του δεν είναι αναγκαστικά κακό. Ωστόσο, αν δεν υπάρχει το αντιστάθμισμα ενός συζύγου ή συντρόφου, ενός πατρικού προτύπου εν πάση περίπτωση, ο έφηβος γιος δεν θα «αφήσει» τη μητέρα του για να βγει στην ενήλικη ζωή γιατί θα νιώθει ότι πρέπει να την στηρίξει, ακόμα και σε βάρος του εαυτού του.

Συνολικά, θα λέγαμε πώς αν η μητέρα είναι ικανοποιημένη από την ως τώρα ζωή της και δεν την βλέπει σαν «βωμό χαμένων ελπίδων και προσδοκιών», και από την σχέση της με τον σύντροφό της, τότε οι έφηβοι, είτε μιλάμε για γιο είτε για κόρη, θα μπορέσουν να απαγκιστρωθούν πιο εύκολα και να περάσουν ομαλά στην ενήλικη ζωή.

Ο ρόλος του πατέρα με παιδί στην εφηβεία, παραμένει ως τώρα περισσότερο ασαφής και, ενδεχομένως, συγκεχυμένος. Αν και υπάρχει μια τάση των πατεράδων, τα τελευταία χρόνια, να αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στη διαπαιδαγώγηση του παιδιού τους, η εμπλοκή τους εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από το αν και σε τι βαθμό τους το επιτρέπουν οι γυναίκες τους.

Σε αντίθεση με τις γυναίκες, οι άντρες δεν είναι ψυχικά πατέρες από πριν μέσα τους. Δεν έχει δηλαδή φανεί ότι υπάρχει κάποια επιθυμία, βιολογικά προσδιοριζόμενη, εκτός από την επιθυμία ταύτισης με τους δικούς τους γονείς και ειδικά με τον πατέρα. Από τη στιγμή που αναλάβουν την πατρική ευθύνη όμως, μπορούν να μπαίνουν σταδιακά ενεργά στον πατρικό τους ρόλο, με την προϋπόθεση ότι αυτό τους επιτρέπεται από τις συντρόφους τους. Γιατί αν οι γυναίκες-μητέρες δίνουν διπλά μηνύματα του τύπου «ασχολήσου περισσότερο με το παιδί» και ταυτόχρονα «μα πώς το έκανες αυτό πάλι;», όταν δεν συμφωνούν στον τρόπο με

Η πρόκληση του να είσαι γονιός με παιδί στην εφηβεία

Συντάχθηκε απο τον/την Άννα Ειρήνη
Τετάρτη, 23 Οκτώβριος 2019 21:12 -

τον οποίο για παράδειγμα έντυσε ή τάισε το παιδί, συνήθως ο πατέρας αποσύρεται από αρκετές ενασχολήσεις που αφορούν στο παιδί.

Όλα αυτά ξεκινούν, βέβαια, στη νηπιακή ηλικία. Αν, από τότε, ο πατέρας έχει δομήσει μια καλή σχέση με τον γιο ή την κόρη του, η «εφηβεία» δεν είναι παρά ένα ακόμα σκαλοπάτι που οφείλει να περάσει. Σαφώς η παρουσία του είναι απαραίτητη και στην εφηβεία, γιατί, ας μη ξεχνάμε ότι και αρχετυπικά ο πατέρας είναι ταυτισμένος με την εξουσία, τα όρια, την απαγόρευση. Εκείνο που φαίνεται ότι χρειάζονται και οι γιοι και οι κόρες στην εφηβεία, εκτός των ορίων που επιβάλλεται να θέτει ο πατέρας, είναι να νιώθουν τον πατέρα τους συναισθηματικά διαθέσιμο.

Κλείνοντας, παραθέτω ένα παλιό ρητό: *«Για να είσαι αποτελεσματικός γονιός, πρέπει πρώτα να δώσεις στο παιδί σου ρίζες, για να μπορέσει να αναπτυχθεί, και μετά, φτερά για να μπορέσει να πετάξει*», Virginia Satir.

Ολυμπιάννα Λαζανά

<https://efiveia.gr>